

SIKKERHETSDATBLAD

ESAY-FLUX

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	26.04.2010
Kjemikaliets navn	ESAY-FLUX
Kjemikaliets bruksområde	Flussmiddel. for hardlodding (sølvlodding)

Importør

Firmanavn	GRENLAND STEIN & SØLV AS
Postadresse	Storgata 211
Postnr.	N-3912
Poststed	PORSGRUNN
Land	Norway
Telefon	+47 35550472
Telefaks	+47 35559843
E-post	grenstho@online.no
Hjemmeside	www.grenstho.no

Utarbeidet av	HMS-databladet er utarbeidet/ revidert av ApplySorco AS. Koppholen 6. Postboks 8040, N-4068 Stavanger. tif. +47 51 63 90 00 webside: www.ApplySorco.no
Nødtelefon	Giftinformasjonssentralen:22591300

2. Fareidentifikasjon

Klassifisering	T, Rep 2; R20, R34, R60, R61
Klassifisering CLP	Acute tox. 4; H332 Skin Corr 1B; H314 Repr. 1A; H360
Farebeskrivelse	Farlig ved innånding. Etsende. Kan gi fosterskader. Kan skade forplantningsevnen. Kun til yrkesmessig bruk. NB: Unngå enhver kontakt - Innhent spesielle opplysninger før bruk.
Andre farer	Ved oppvarming til temperatur > 150 C , dannes det giftige forbindelser av klorerte forbindelser som f.eks.: Fluorforbindelser fluss-syre

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Kalium hydroxo-fluoroborate	CAS-nr.: 85392-66-1 EC-nr.: 286-925-2	Xn; R22	> 25 %
Borax	CAS-nr.: 1330-43-4 EC-nr.: 215-540-4	Xn; R62, R63	< 5 %
Tetrafluoroborsyre...%	CAS-nr.: 16872-11-0 EC-nr.: 240-898-3 Indeksnr.: 009-010-00-X	C; R34	< 25 %

Borsyre	CAS-nr.: 10043-25-3 EC-nr.: 233-139-2	T, Rep 2; R60, R61	< 20 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.		

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadde fra forurensningskilden. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig. Vis HMS-databladet til legen. Plasser bevisstløse skadde i stabilt sideleie og sørg for frie luftveier.
Innånding	Frisk luft og hvile. Skyll nese og munn med vann. Kontakt lege.
Hudkontakt	Skyll straks tilsølt hud med vann. Fjern øyeblikkelig gjennomfuktede klær og skyll huden med vann. Bruk kalsiumgluconat for å binde eventuell fluss-syre. Etseskader skal behandles av lege. Klær vaskes før gjenbruk. Kontakt lege øyeblikkelig!
Øyekontakt	Skyll straks øynene med rikelig vann mens øyelokkene løftes. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling. Vask så med kalsiumgluconat for å binde eventuell fluss-syre. Transporter straks til sykehus eller øyenlege. Fortsett skylling under transport til sykehus.
Svelging	Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. FREMKALL IKKE BREKNING! Etter svelging av fluorider gis melk eller kalsiumgluconat gjennom munnen. Kontakt lege øyeblikkelig!

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Vannspray. Tørrkemikalier, sand, dolomitt e.l. Alkoholresistent skum. Beholdere fjernes fra brannstedet dersom dette er mulig, eller avkjøles med vann.
Uegnet brannslukningsmiddel	Vannstråle.
Brann- og eksplosjonsfarer	Ikke brannfarlig. Ved brann dannes: Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO). Fluorider. Hydrogenfluorid (HF). Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann.
Personlig verneutstyr	Brannslukkere bør benyttet frisklufttilført åndedrettsvern Brannmannskaper skal bruke beskyttelsesklær.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk verneklær som beskrevet i punkt 8 i dette sikkerhetsdatabladet. Unngå innånding av støv. Unngå kontakt med huden og øynene. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå støvdannelse og spredning av støv. Kalsiumgluconat-løsning i beredskap.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Bør ikke komme ned i avløp. Ikke foruren vannkilde eller kloakk.
Metoder til opprydding og rengjøring	Produktet samles opp og legges i egnet beholder til gjenbruk. Spyl området med vann. Farlig avfall. Innleveres til spesialmottak.

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Bruk personlig verneutstyr se pk 8 Mekanisk ventilasjon kan være påkrevet. Unngå håndtering som fører til støvdannelse. Unngå innånding av støv. Unngå

	kontakt med huden og øynene. Det skal være lett tilgang til vann og muligheter for øyeskylling. Det skal være lett tilgang til vann eller nøddusj. God personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og tilsølte områder med vann og såpe før arbeidsplassen forlates. Gravide bør ikke arbeide med dette produktet hvis det er den minste fare for eksponering.
Oppbevaring	Oppbevares i originalemballasje. Beskyttes mot varme. Oppbevares utilgjengelig for barn. Tørt og kjølig. Lagres ikke sammen med næringsmidler. Lagres i ventilert sone.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Kalium hydroxo-fluoroborate	CAS-nr.: 85392-66-1 EC-nr.: 286-925-2		
Borax	CAS-nr.: 1330-43-4 EC-nr.: 215-540-4		
Tetrafluoroborsyre...%	CAS-nr.: 16872-11-0 EC-nr.: 240-898-3 Indeksnr.: 009-010-00-X		
Borsyre	CAS-nr.: 10043-25-3 EC-nr.: 233-139-2		

Eksponeringskontroll

Biologisk grenseverdi	Adm. norm: Borax: 5 mg/m ³
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Etabler stasjon for øyeskylling nær arbeidssted. Tilgang til nøddusj er nødvendig. Mekanisk ventilasjon kan være påkrevet. Det skal være tilgang på kalsiumgluconat-løsning. Gravide kvinner skal omplasseres til annet arbeid. Det skal gjennomføres risikovurderinger.
Åndedrettsvern	Bruk egnet åndedrettsvern med partikkelfilter, type P2.
Håndvern	Bruk vernehansker av: Butylgummi. Vitongummi (fluorgummi). Gjennomtrengningstid > 8 timer.
Øyevern	Bruk godkjente vernebriller.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot enhver mulighet for hudkontakt.
Annen informasjon	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Hygienetiltak. Ta av tilsølte klær, og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig. Vask tilsølte arbeidsklær før de brukes igjen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Pulver, støv
Lukt	Ingen karakteristisk lukt.
Løselighet i vann	Løslig. 500 g/l

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Ved oppvarming dannes giftige gasser. Unngå temp. > 200 C
Materialer som skal unngås	Sterke syrer. Syrereaktive stoffer.
Farlige spaltningsprodukter	Ved brann dannes giftige gasser (CO, CO ₂). Ved kontakt med syre/sure produkter samt oppvarming dannes giftig fluss-syre.
Stabilitet	Stabil under de foreskrevne oppbevaringsforholdene.

11. Toksikologisk informasjon

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Farlig ved innånding. Støv virker etsende.
Hudkontakt	Farlig ved hudkontakt. Kan opptas gjennom huden.
Øyekontakt	Virker sterkt etsende og fremkaller store smerter og alvorlige øyeskader. Øyeblikkelig førstehjelp er nødvendig.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging. Kan ha etsende virkning på fordøyelseskanalen.
Kroniske effekter	Fare for varig øyeskade, dersom førstehjelpen ikke iverksettes straks.
Fosterskadelige egenskaper	Kan gi fosterskader Kan skade forplantningsevnen.
Arvestoffskader	Kan forårsake arvelige skader.

12. Miljøopplysninger

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	Kalium hydroxo-fluoroborate
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: ~

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Lav akutt toksisitet for vannlevende organismer.
Mobilitet	Produktet er vannløselig og kan spres i vannmiljøet.
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er bionedbrytbar.
Bioakkumulasjonspotensial	Produktet er ikke bioakkumulerbart.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 110198 annet avfall som inneholder farlige stoffer, Norsas: 7132
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Nei
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Pulveret samles opp i tett pose og leveres til godkjent fyllplass.

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	CORROSIVE SUBSTANCE, SOLID N.O.S. (Tetrafluoroboric acid)
Varenavn (nasjonalt)	ETSENDE FAST STOFF, N.O.S.(Tetrafluorborsyre)
Farlig gods ADR	Status: Ja UN-nr.: 1759 Klasse: 8 Fare nr.: 80 Emballasjegruppe: III Varenavn: ETSENDE FAST STOFF, N.O.S.
Farlig gods RID	Status: Ja UN-nr.: 1759 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III Varenavn: ETSENDE FAST STOFF, N.O.S.
Farlig gods IMDG	Status: Ja UN-nr.: 1759 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III EmS: F-A, S-B Varenavn: CORROSIVE SOLID, N.O.S.
Farlig gods ICAO/IATA	Status: Ja UN-nr.: 1759 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III

Varenavn: CORROSIVE SOLID, N.O.S.

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Giftig

Sammensetning på merkeetiketten	Kalium hydroxo-fluoroborate: > 25 %, Borax: < 5 %, Tetrafluoroborsyre...%: < 25 %, Borsyre: < 20 %
R-setninger	R20 Farlig ved innånding. R34 Etsende. R60 Kan skade forplantningsevnen. R61 Kan gi fosterskader.
S-setninger	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke. (Den eller de aktuelle betgnelser angis av produsent, importør eller omsetter). S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig. S46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten. S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene. S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege. S28 Får man stoff på huden, vask straks med store mengder . S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm. S38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern. S41 Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann eller eksplosjon. Kun til yrkesmessig bruk. NB: Unngå enhver kontakt - Innhent spesielle opplysninger før bruk.

FAREPIKTOGRAMMER (CLP)

Signalord	Advarsel
Faresetninger	H332 Farlig ved innånding. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H360 Kan skade fruktbarheten eller gi fosterskader
Sikkerhetssetninger	P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P264 Vask grundig etter bruk. P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/spray. P271 Brukes utendørs eller i et godt ventilert område. P302 + P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann. P363 Vask tilsølte klær før de brukes på nytt. P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P304 + P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til et sted med frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. P202 Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet. P308 + P313 Ved eksponering eller mistanke om eksponering: Søk legehjelp. P260 Innånd ikke støv/røyk/gass/tåke/damp/spray. P301 + P330 + P331 VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning. P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P304 + P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til et sted med frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
Referanser (Lover/Forskrifter)	HMS-databladet er utarbeidet/revidert etter 1 ATP til CLP. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Administrative normer om forurensninger i arbeidsatmosfære. Transport om farlig gods:ADR/RID,IMDG,IATA. HMS-databladet er utarbeidet/revidert etter 1 ATP til CLP. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Administrative normer om forurensninger i

arbeidsatmosfære. Forskrifter om helsefare-.brannfare-,eksplosjonsfare-, miljøfaremerking med veiledning. Norsk Stoffliste (SFT,Arbeidstilsynet,DSB, Petroleumstilsynet).

16. Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).

R20 Farlig ved innånding.
R22 Farlig ved svelging.
R34 Etsende.
R60 Kan skade forplantningsevnen.
R61 Kan gi fosterskader.
R62 Mulig fare for skade på forplantningsevnen.
R63 Mulig fare for fosterskade.

Leverandørens anmerkninger

Utarbeidet/ revidert av SØRCO AS.
Koppholen 6. Postboks 8040, 4068 Stavanger.
tlf. 51639000 webside: www.Sorco.no SØRCO har ikke ansvar for feil eller mangler i opplysninger fra produsent/leverandør. Produsent/leverandør av det kjemiske produktet, oppgitt i seksjon 1 i HMS-datablader er juridisk ansvarlig for databladets innhold. Kvalitetssikret av ApplySorco AS etter 29ATP.

Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad

Sørco AS